

“La mestressa de la casa em va abraçar i es va posar a plorar”

“Quan els primers trets van parar, vam veure cadàvers de milicians traslladats en lliteres. Això ens va impactar molt”

“Van aparèixer molts camions de sobte. Un militar de grau va entrar a la casa i ens va dir en anglès que ens afanyéssim, que ens treien d’allà”

Pere Joan Xifra, amb màscares africanes que va adquirir en viatges anteriors penjades en una habitació de casa seva MANEL LLADÓ.

MARC SALGAS - CASSÀ DE LA SELVA

El cassanenc Pere Joan Xifra, acompanyat de la seva parella i una amiga, va formar part del grup de 18 turistes de l'agència barcelonina Kananga que va quedar atrapat durant més de deu dies a Addis Zemen, a la regió d'Amhara, a causa de l'esclat del conflicte entre l'exèrcit etiop i les milícies FANO. Xifra, jubilat de 63 anys, explica com van viure aquest episodi i com els van rescatar gràcies a la intervenció d'un empresari hotelier.

Com recorda el moment en què es van trobar al mig del tiroteig?

Era el dia 2 d'agost. Creuàvem Addis Zemen per anar a un complex turístic de Bahir Dar, al costat del llac Tana, on havíem de visitar el Nil Blau. De sobte, vam veure un cúmul de tuk-tuks i tot de milicians armats amunt i avall. Van esclatar trets i sentíem explosions a menys de mig quilòmetre d'on érem. El nostre xofer, en Samir, va fer un cop de volant i va aparcar entremig de dos camions. Ens vam ajupir i vam continuar sentint trets i explosions. Al cap de mitja hora, quan havia

tornat la calma, vam poder veure com passaven lliures amb cadàvers de milicians. Ens va impactar molt i no sabíem què passava. En Samir havia pogut parlar amb la mestressa d'un hostel, ens va fer baixar i hi vam anar.

I un cop allà?

Ens vam instal·lar com vam poder. No hi havia aigua corrent i dormíem tots al terra d'una habitació sobre matalassos bruts i plens de polls. Vam sentir trets i explosions tota la primera nit, que ens confonien amb els cants de pregària dels muetzins de les mesquites.

I què van pensar quan va saber que el conflicte abastava tota la regió?

Com que els guerrillers van arribar a 70 o 80 quilòmetres d'Addis Abeba, la capital, vam pensar que es podia desencadenar una guerra civil amb totes les conseqüències. Algú va dir que havíem de marxar d'allà com fos, perquè ningú no ens en trauria. Mentrestant, estàvem en contacte amb el cònsol, Fernando Magallanes, però teníem la percepció que l'ambaixada no feia res. De fet, érem nosaltres que informàvem de la situació. El nostre xofer sortia cada dia a preguntar si la carretera era segura i nosaltres transmetíem aquesta informació al cònsol. Vaig intentar parlar amb l'ambaixador, Manuel Salazar Palma, però em van dir que estava de vacances.

I anaven passant els dies, però no s'entreveia cap operació de rescat.

Teníem por que els militars entressis al poble i l'arrasessin com a resposta a l'atac de les milícies. A més, estàvem a casa de dos milicians fills de la mestressa. El seu marit havia mort en la guerra d'Eritrea i també es feia càrrec de tres nets que eren un encant. Tot el dia ens venien a veure, ens abraçaven, jugàvem.

I com va ser el dia a dia a la casa?

Menjàvem un pa de pita amb lleties i arròs dos o tres cops al dia. També venien nens del poble a vendre'ns patates bullides i el xofer, a vegades, ens aconseguia fruita. La mestressa va tenir la gentilesa de portar-nos plats i coberts d'alumini, perquè ells mengen amb les mans. Ens donaven un cafè molt bo que torraven a casa i el matxucaven en un bol. La nostra distracció eren les gallines i els galls del pati. I una cabra, que va parir mentre érem allà. Nosaltres allà érem l'atracció. Quan sortíem al pati, els veïns ens filmaven i ens feien fotos. De tota manera, si sentíem un tret, la consigna era que pugéssim a l'habitació i ens estiréssim de bocaterrosa en silenci i amb els llum apagats.

Quins van ser els pitjors moments?

Hi va haver algunes tensions en el grup, tot i que al final hem fet una pinya molt maca i algunes persones del grup ja són amics que aniré a visitar o que em vindran a visitar. Alguns van patir atacs d'angoixa. Hi va haver molts plors. Un matrimoni va venir amb la seva filla de 12 anys, que es va portar com una campiona. Vam tenir la sort de la nostra guia, que val un imperi, perquè va saber gestionar molt bé la situació i li devem la tranquil·litat d'aquells dies. Alguns tenien por que ens utilitzessin com a escuts humans o moneda de canvi per a possibles negociacions. També

teníem certa por perquè hi havia milicians que mastegaven unes fulles al·lucinògenes per treure's la gana. No saps mai com pot reaccionar algú que va drogat i té una arma. Però la gent d'allà es va portar esplèndidament bé. Jo tenia el remordiment d'haver triat la destinació d'aquell viatge i d'haver animat l'amiga de la meva parella a venir.

La falta d'higiene i salubritat van ser un problema?

Al caps d'uns dies, van començar a sortir diarrees i mals de panxa i els subministres s'acabaven. Per sort, en el grup hi havia una dermatòloga, i això ens reconfortava. Jo patia una mica perquè portava la medicació justa d'un anticoagulant que prenc per una arítmia. Els mosquits i les puces se'ns menjaven vius. Tampoc teníem paper de vàter ni aigua per rentar-nos, però el pitjor de tot era el neguit de pensar si ens en sortiríem o no.

Com es comença a gestionar el rescat?

L'agència es va posar en contacte amb el propietari de l'hotel de Bahir Dar, un empresari hotelier amb negocis en molts països africans, molt ben connectat amb el govern etíop i amic d'un general de l'exèrcit. Ell va ser qui ens va treure. Vam explicar al cònsol les gestions que estàvem fent. Ens vam sentir deixats de la mà de Déu per l'ambaixada. Són uns buròcrates que quan es troben un conflicte com aquest s'acoquinen. A més, es van voler penjar la medalla, però sabíem positivament que no van fer res. Ara diuen que vam ser uns agosarats per viatjar per aquella regió, però abans del 4 d'agost només es desaconsellava el viatge a Tigray, una zona molt llunyana a la nostra. A més, allà hi havia molts més grups de turistes. La majoria van poder fugir amb més facilitat perquè tenien escapatòries, però nosaltres érem ben bé al mig del conflicte.

I com recorda l'evacuació?

Estàvem esmorzant al jardí i, de sobte, vam veure que començaven a arribar molts camions militars. En van baixar molts homes armats que es van apostar davant de la casa. Un militar de grau va entrar i ens va dir en anglès que ens afanyéssim, que ens treien d'allà. Ja teníem les maletes fetes, justament per si es donava aquella situació i havíem de fugir ràpid. Ens vam acomiadar de la mestressa. Em va abraçar i es va posar a plorar. Vam pujar a la furgoneta i, escortats per vehicles militars, vam anar fins a un magatzem dels afores del poble. Bahir Dar era a només una vintena de quilòmetres, però vam anar-hi en helicòpter. Tot sense cap cost. Allà, ens vam acomiadar del nostre xofer, que va ser clau. És una persona encantadora i molt seriosa. Ens aconseguia ous i fruita, parlava amb gent, s'assabentava de tot. Ens vam posar a plorar quan marxàvem perquè van ser deu dies d'una convivència molt intensa durant els quals vam fer el que ell deia, perquè era qui més ens podia ajudar. Ens el vam tornar a trobar a Addis Abeba, on va poder arribar per carretera. A l'hotel, ens van fer una cerimònia de benvinguda. No vam poder conèixer l'empresari, perquè era fora, però ens van oferir tots els serveis, i això que érem els únics hostes. Després d'onze dies sense poder-me rentar, no sé quina fortor devia fer, però vaig fer la dutxa més reconfortant de la meua vida.

I, finalment, l'endemà agafen un vol a Addis Abeba i es troben l'ambaixador que els espera a l'aeroport.

L'ambaixador, que venia a fer el paperet, el cònsol i fotògrafs que no sabem d'on sortien. No ens vam ni aturar a parlar-hi. El vam deixar amb la paraula a la boca mentre deia que l'ambaixada havia fet l'impossible per rescatar-nos. Un dels nostres no se'n va poder estar i el va increpar.

Tornarà a l'Àfrica?

En pots estar ben segur.

Publicat a: El Punt, 21 d'agost de 2023

Font del document: <https://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2324852-la-mestressa-de-la-casa-em-va-abracar-i-es-va-posar-a-plorar.html>